

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1937 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkt 84, föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, för budgetåret 1937/1938 beräkna till Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 26 februari 1937 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 165, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 227 av herr *Andersson, Nils, m. fl.* och II: 450 av herr *Larsson* i Östersund *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen ville besluta, att § 2 i medicinalstyrelsens förslag till Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård måtte erhålla följande lydelse: »Statsbidrag utgår med tre femtedelar dels av den del av veterinärarvodet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del, som faller utanför ett avstånd av tio men innanför trettio kilometer från veterinärstationen. Vid längre resa än trettio kilometer från veterinärstationen utgår statsbidrag till hela resekostnaden.»

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för motionerna, hänvisas till dessa.

Bestämmelser rörande ersättning till veterinär för sjukbesök återfinnas i veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630).

Distriktsveterinär äger att för enskild husdjurssjukvård, som inom distrikt lämnas, erhålla arvode och i särskilda fall resekostnadsersättning enligt i taxan intagna bestämmelser, dock att, där arvode till högre belopp erbjudes, detta må mottagas. När i veterinärtaxan utrymme lämnas för arvodes-

bestämmande inom angivna gränser, skall av veterinären hänsyn tagas såväl till sjukdomsfallets natur samt det arbete, veterinären därpå måst nedlägga, som ock till den betalningsskyldiges förmåga att utgöra arvodet, dock att endast det lägsta beloppet må fordras av personer, som äro i ringa förmögenhetsvillkor.

För varje sjukbesök, som av veterinär på anmodan av djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall arvode, såvitt detta icke skall beräknas efter tid, utgå med ett i förhållande till avståndet till förrättningsstället avpassat, i veterinärtaxan närmare angivet belopp. Lägsta arvodet utgör 3—5 kronor och utgår då avståndet till förrättningsstället är 5 kilometer eller därunder. Särskild gottgörelse för återfärden utgår ej.

Veterinären skall befordras med tjänlig skjuts till och från sjukbesök på avstånd överstigande en kilometer. Därest veterinären ej hämtas, har han att själv ombesörja sin befordran till och från förrättningsstället. Resekostnadsersättning utgår i sådant fall antingen enligt de för taxautomobil eller hästskjuts i allmänna reselementet stadgade grunder eller — därest veterinären håller egen automobil — för den del av färden, som icke överstiger 5 kilometer, med 30 öre för kilometer, för den del av färden, som

överstiger	5	men icke 10	kilometer,	med	25	öre	för	kilometer,
»	10	»	»	30	»	»	20	»
»	30	»	»	»	»	15	»	»

Därest veterinär icke håller egen automobil, skall han söka träffa överenskommelse med automobilägare om tillämpning av andra grunder, som medföra lägre ersättning, än som stadgas för taxautomobil eller hästskjuts, samt är i sådant fall icke berättigad beräkna högre ersättning än han betalat.

Begagnar veterinär vid resa för sjukbesök järnväg eller ångfartyg eller annat i regelbunden trafik insatt fortskaffningsmedel eller måste vid sjukbesök vägen antingen i sin helhet eller till minst en kilometers längd tillryggaläggas på båt, till häst eller till fots, skall arvodet för besöket beräknas efter den tid, som åtgått för färden fram och åter. Arvodet utgår med 1 krona 50 öre för varje börjad timme intill tio timmar och för överskjutande tid med 1 krona för varje börjad timme, dock att arvodet för sådan resa icke i något fall må understiga 5 kronor. Utom arvode tillkommer veterinären i detta fall även resekostnadsersättning enligt de i allmänna reselementet stadgade grunder.

Slutligen utgår särskilt arvode till veterinär för vissa i taxan särskilt angivna förrättningar såsom operationer, förlossningar m. m.

I kungörelsen den 29 juni 1926 (nr 293) angående *statsbidrag för lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* ha i huvudsak följande bestämmelser meddelats.

Statsbidrag utgår till bestridande av kostnaderna för sjukbesök, som av vederbörande provinsialläkare eller extra provinsialläkare företages på avstånd, överstigande tio kilometer från läkarstationen. Statsbidrag utgår med tre femtedelar dels av den del av läkararvodet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del av läkarens resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från läkarstationen.

Berättigad till statsbidrag är person, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor.

Det åligger läkaren att tillfråga den sjuke eller den, som för dennes vård och underhåll ansvarar, huruvida förutsättningarna för statsbidrags erhållande föreligga. Därest så befinnes vara förhållandet, skall läkaren lämna vederbörande tillfälle att underskriva en blankett till försäkran, avgiven på heder och samvete, att nämnda förutsättningar äro för handen. Har läkaren emottagit en sålunda undertecknad blankett får han för sjukbesöket endast uppbära den del av arvudet och resekostnaden, som överstiger det beräknade statsbidraget. Statsbidraget rekvireras sedan av läkaren hos länsstyrelsen i länet. Har rekvisition av statsbidrag av länsstyrelsen icke bifalits, äger läkaren att avfordra vederbörande resterande arvode och resekostnadsersättning.

1934 års riksdag anhöll i anledning av två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 179 och II: 358) och under åberopande av jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 80 i skrivelse den 23 maj 1934, nr 267, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande åtgärder till djursjukvårdens förbilligande för mindre bemedlade, boende på längre avstånd från veterinär, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Den 7 juni 1934 anbefalldes Kungl. Maj:t medicinalstyrelsen att verkställa den av riksdagen sålunda begärda utredningen samt att därmed jämte förslag i ämnet inkomma till Kungl. Maj:t.

Medicinalstyrelsen har med skrivelse den 11 november 1936 inkommit med utredning och förslag om billigare djursjukvård och därvid överlämnat av styrelsen infordrade yttranden i ämnet från samtliga länsstyrelser, lands- ting, hushållningssällskap och länsveterinärer. Över medicinalstyrelsens förslag hava utlåtanden avgivits dels den 14 januari 1937 av statskontoret, dels ock samma dag av svenska distriktsveterinärföreningens styrelse.

Medicinalstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, bland annat, dels utfärda kungörelse i enlighet med av styrelsen utarbetat förslag (*Bilaga*),

dels föreslå riksdagen att för budgetåret 1937/1938 till statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor,

dels ock förordna om sådan ändring av 2 § 2. i veterinärtaxan, att slutet av detta moment erhöles följande lydelse: »dock att endast det lägsta beloppet må fordras av personer, som äro berättigade till statsbidrag enligt gällande bestämmelser om lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård eller eljest äro i ringa förmögenhetsvillkor».

Statskontoret har i sitt yttrande bland annat anfört följande.

Vidkommande det förslag till kungörelse i förevarande ämne, som framlagts av medicinalstyrelsen, hade den granskning av förslaget, som statskontoret företagit, icke givit anledning till erinran i andra delar än följande.

I första stycket i 3 § torde i överensstämmelse med den omförmälda förordningens rubrik böra framför »inkomst- och förmögenhetsskatt» insättas ordet »statlig».

I andra stycket i samma paragraf hade medicinalstyrelsen infört ett stadgande, att statsbidrag ej skulle utgå till person, som yrkesmässigt bedreve krea-

turshandel, ej heller för sjukvård av hundar, katter eller i rävfarmer hållna råvar. Då emellertid för närvarande funnes och i fortsättningen antagligen komme att inrättas farmer för uppfödande av andra för pälsvarutillverkningen betydelsefulla djur än råvar och då stadgandet jämväl i övrigt syntes tarva ett förtydligande, ansåge sig statskontoret böra föreslå, att ifrågavarande stycke gäves följande ändrade avfattning:

»Statsbidrag utgår ej vid yrkesmässigt bedriven kreaturshandel, ej heller för sjukvård av hundar, katter eller i djurfarmer hållna djur.»

Slutligen torde — med hänsyn därtill, att riksstaten numera icke vore uppdelad i ordinarie och extra stat — i sista stycket i 5 § orden »extra» framför »förslagsanslaget» böra utgå.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Den verkställda utredningen visar, att ett oförtydligt behov av lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård föreligger. Jag syftar härvid närmast på mindre bemedlade djurägare, som äro bosatta på ett mera betydande avstånd från veterinärens stationsort. Kostnaden för dylika djurägare torde mången gång vara nära nog oöverkomlig, och det kan icke anses lämpligt eller rättvist, att en djurägars möjligheter att anlita veterinär skola i så stor utsträckning som nu är fallet vara beroende av tätheten i bebyggelsen å orten. Det säger sig självt, att veterinärdistriktet alltid måste bli relativt vidsträckt i glest befolkade trakter, varför ifrågavarande olägenheter icke heller torde kunna elimineras genom ytterligare utökning av antalet veterinärdistrikt.

De av medicinalstyrelsen angivna bidragsgrunderna finner jag i stort sett väl avvägda. Jag biträder alltså förslaget om att statsbidrag endast skall utgå för sjukbesök på längre avstånd än tio kilometer från veterinärstationen samt att bidraget skall utgå med tre femtedelar dels av den del av arvodet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del av veterinärens resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från veterinärstationen. Likaledes anser jag på av medicinalstyrelsen anförda skäl, att statsbidrag ej bör utgå till person, som yrkesmässigt bedriver kreaturshandel, eller till person, som är bosatt i stad, köping eller municipal-samhälle med egen veterinär. Jag biträder även medicinalstyrelsens framställning vad beträffar de djurslag, till vilkas sjukvård statsbidrag synes böra ifrågasättas. I enlighet med vad statskontoret anfört torde emellertid uttrycket »i rävfarmer hållna råvar» böra utbytas mot »i djurfarmer hållna djur».

Såsom förutsatts i utredningen och i de avgivna yttrandena bör — utom avståndet från veterinärstationen — djurägarrens ekonomiska ställning vara avgörande för tilldelningen av statsbidrag till lindring av kostnaderna för djursjukvård. Jag kan emellertid icke biträda förslaget, att djurägare, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor, skall vara berättigad till statsbidrag. Skulle ett visst taxeringsvärde medtagas i be-

stämmelserna om villkor för bidrag, borde detta givetvis gälla även för annan fastighet än jordbruksfastighet, enär det icke varit meningen att begränsa bidragen till att avse endast jordbrukare, men härtill kommer att taxeringsvärdet icke utgör någon tillförlitlig mätare på vederbörandes förmögenhetsställning, om ej samtidigt hänsyn tages till eventuell skuldsättning.

Lämpligast torde vara att som grund för bidragsbehovet lägga det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet utan hänsynstagande vare sig till taxeringsvärde å fastighet eller taxerat belopp enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt. Härigenom blir bidraget bättre avvägt efter behovet. Tages det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet som utgångspunkt, synes bidrag ej böra utgå, om detta belopp överstiger 300 kronor, vilket torde kunna anses ungefärligen motsvara en taxerad inkomst av 2,000 kronor i det stora flertalet fall.

Vad härefter angår medicinalstyrelsens förslag om inrättande av ett Kiruna veterinärdistrikt är jag ej beredd att nu taga ställning härtill utan torde denna fråga böra prövas i samband med styrelsens anslagsäskanden rörande veterinärstaten för budgetåret 1938/1939.

Det av medicinalstyrelsen beräknade anslagsbehovet, 50,000 kronor, giver mig icke anledning till erinran. Sedan riksdagen anmält sitt beslut i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.»

Motionärerna anse, att statsbidrag skall utgå till hela resekostnaden för sjukbesök, som kräva en resa överstigande 30 kilometer.

Utskottet biträder departementschefens uttalande därom, att behov av lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård föreligger, och vill därför tillstyrka, att medel ställas till förfogande för ändamålet.

Utskottet.

I motionerna har föreslagits en avsevärd utvidgning av statens bidrag till veterinärernas resekostnader. För resor, överstigande 30 kilometer, skulle enligt motionärernas mening hela kostnaden stanna å statsverket. Någon utredning rörande den ökning i anslagsbelastningen, som härigenom skulle uppkomma, har icke förebragts av motionärerna och torde svårligen nu kunna beräknas.

Även om vissa skäl tala för bifall till motionerna, anser sig utskottet emellertid icke böra tillstyrka, att förevarande bidragsverksamhet — åtminstone innan någon erfarenhet därav vunnits — utsträcker utöver vad som innefattas i det av medicinalstyrelsen framlagda och av Kungl. Maj:t i huvudsak tillstyrkta förslaget.

Kungl. Maj:ts förslag till bidragsgrunder i övrigt har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Jämväl Kungl. Maj:ts anslagsäskande tillstyrkes av utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å motionerna I: 227 och II: 450, till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förlagsanslag* av 50,000 kronor.

Stockholm den 6 april 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 45.

Bilaga.

Medicinalstyrelsens förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård:

given den .

Kungl. Maj:tt har — sedan riksdagen anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition gjorda framställning angående lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård — funnit gott förordna som följer:

1 §.

Statsbidrag utgår enligt nedan angivna grunder till bestridande av kostnaderna för sjukbesök, som av vederbörande distriktsveterinär eller av länsveterinär med praktikområde företages på avstånd, överstigande tio kilometer från veterinärstationen, inom sådant område, inom vilket en var av dem är pliktig att på kallelse tillhandagå med enskild husdjursjukvård.

Med sjukbesök förstås i denna kungörelse varje av ovan nämnd veterinär företaget, av kallelse föranlett besök i anledning av sjukdomsfall bland husdjur.

2 §.

Statsbidrag utgår med tre femtedelar dels av den del av veterinärvodet, som överstiger sju kronor, dels ock av resekostnaden för den del av veterinärens resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från veterinärstationen.

3 §.

Berättigad till statsbidrag är djurägare, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 2,000 kronor och som icke äger eller brukar jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor, för sjukbesök avseende vård av husdjur, vilka erfordras för djurägarens näring eller hushållsbehov.

Statsbidrag utgår ej till person, som yrkesmässigt bedriver kreaturshandel, ej heller för sjukvård av hundar, katter eller i rävfärmer hållna rävar.

Person som är bosatt i stad, köping eller municipalsamhälle med egen veterinär, är ej berättigad till ifrågavarande bidrag.

4 §.

Vid sjukbesök, som i 1 § sägs, skall vederbörande tjänsteveterinär medföra blankett till försäkraren avgiven på heder och samvete, att de i 3 § angivna förutsättningarna för statsbidrags erhållande föreligga. Det åligger veterinär

att tillfråga djurägaren, huruvida nämnda förutsättningar äro för handen. Därest så finnes vara förhållandet, har veterinären att lämna vederbörande tillfälle att underteckna blanketten. Har veterinären mottagit sålunda undertecknad blankett, må han av person, som nyss sagts, för besöket uppbära endast den del av arvudet och resekostnaden, som överstiger det enligt i 2 § angivna grunder beräknade statsbidraget.

Blanketter till försäkran, som ovan nämnts, avfattad i enlighet med av medicinalstyrelsen fastställt formulär, skola av samma styrelse tillhandahållas omförmälda tjänsteveterinärer.

5 §.

Statsbidrag rekvireras av vederbörande veterinär hos länsstyrelsen i länet.

Vid rekvisitionen skola fogas av veterinären upprättad specificerad räkning å den del av arvode och resekostnad, som enligt denna kungörelse skall gäldas av statsmedel, samt den i 4 § omförmälda blanketten, behörigen undertecknad.

Å räkningen skola angivas djurägarens namn samt plats och dag för besöket.

Sedan genom länsstyrelsens försorg den å blanketten tecknade försäkran blivit till riktigheten attesterad av vederbörande landsfiskal eller kommunalnämndsordförande, har länsstyrelsen att efter vederbörlig granskning pröva, huruvida och med vilket belopp statsbidrag må utgå samt att utanordna beviljat belopp till veterinären.

Över länsstyrelsens beslut, varigenom sökt statsbidrag vägrats, må klagan ej föras.

Utgift för ifrågavarande ändamål skall av länsstyrelsen avföras å det under nionde huvudtiteln uppförda extra förslagsanslaget till lindring i mindre bemedlade djurägares å landsbygden kostnader för djursjukvård.

6 §.

Har rekvisition av statsbidrag av länsstyrelsen icke bifallits, äger veterinären att avfordra djurägaren arvode och resekostnadsersättning. Tredskas den betalningsskyldige att gälda ifrågakommande belopp, njute veterinären för utbekommande därav handräckning hos överexekutor på sätt i 12 § av gällande veterinärtaxa stadgas.

Denna kungörelse träder i kraft den _____ och gäller tills vidare, så länge anslag för berörda ändamål anvisas.
Det alla etc.